

بررسی تأثیر محتوای اطلاعاتی صورت‌های مالی بر کیفیت گزارش حسابرسی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

عقیله بستانی اصل^۱، فرشاد احمدی حصار^۲

تاریخ پذیرش ۱۴۰۱/۰۶/۱۷

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۴/۱۶

چکیده

هدف از تحقیق حاضر بررسی تأثیر محتوای اطلاعاتی صورت‌های مالی بر کیفیت گزارش حسابرسی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد قلمرو زمانی تحقیق شامل یک دوره نه‌ساله بر اساس صورت‌های مالی سال‌های ۱۳۹۰ الی ۱۳۹۸ شرکت‌های مورد مطالعه است و نمونه مورد مطالعه شامل ۱۳۴ شرکت می‌باشد. به‌طور کلی در این تحقیق برای تدوین ادبیات و پیشینه تحقیق از روش کتابخانه‌ای استفاده شده است و برای آزمون فرضیه‌های تحقیق از این تحقیق از نوع تحقیق شبه تجربی و از نوع همبستگی می‌باشد و از لحاظ هدف کاربردی است. در این تحقیق از نرم‌افزارهای Eviews برای تحلیل‌های آماری استفاده شده است. نتایج پژوهش نشان داد که محتوای اطلاعاتی صورت‌های مالی بر کیفیت گزارش حسابرسی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر معناداری دارد.

کلمات کلیدی: محتوای اطلاعاتی صورت‌های مالی، کیفیت گزارش حسابرسی، شرکت های پذیرفته

شده در بورس اوراق بهادار تهران

---

¹ کارشناس ارشد حسابداری، موسسه آموزش عالی غزالی شهرستان قزوین bakhshi.y74@gmail.com

² گروه حسابداری، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه فنی و حرفه ای اردبیل، اردبیل، ایران F.Ahmadi.Hesar@gmail.com

۱- مقدمه

گزارشگری مالی به دنبال مشخص کردن این است که منابع واحد تجاری به کجا اختصاص یافته و آیا شرکت سودآور است یا خیر. حسابرس در نتیجه انجام حسابرسی صورت‌های مالی اظهار نظر حرفه‌ای خود را نسبت به مطلوبیت صورت‌های مالی و رعایت استانداردها ارائه می‌نماید. اظهار نظر حسابرس در نتیجه برای صورت‌های مالی است که به دنبال آن حسابرس نظر صریح خود را اعلام می‌کند (سازمان حسابرسی ۱۳۸۶).

بر اساس مطالعات انجام شده می‌توان نتیجه گرفت که ساختارها در حوزه‌های اقتصادی، سیاسی و اجتماعی می‌تواند باعث تحت تأثیر قرار گرفته رفتار مدیریت، سرمایه‌گذاران و حتی حسابرسان شود. (نیکو مرام و همکاران ۱۳۹۲).

از طرف دیگر عدم تقارن اطلاعاتی بین استفاده‌کنندگان و مدیران سبب شده تا شرکت‌ها هزینه‌های نمایندگی را متحمل شوند؛ هزینه‌هایی که ضرورت حسابرسی را ایجاد می‌کند. حسابرسی از طریق اعتبار دهی به صورت‌های مالی موجب می‌شود تا قابل‌اتکا بودن اطلاعات گزارش شده افزایش یافته و هزینه‌های نمایندگی کاهش یابد. این عمل در چهارچوب یک فرآیند منظم انجام می‌شود، به این ترتیب که ابتدا شواهد و مدارک کافی جمع‌آوری شده و سپس به بررسی این اطلاعات که در قالب صورت‌های مالی ارائه شده پرداخته می‌شود. (طهماسبیان و پرتوی ۱۳۹۰).

به دنبال افزایش تعداد واحدهای اقتصادی و پیچیدگی عملیات آن‌ها و همچنین افزایش واقعی سهامداران کوچک در واحدهای اقتصادی و تضاد منافی که به دنبال آن به وجود می‌آید این ضرورت احساس می‌شود تا نظارت بیشتری لحاظ شود. استفاده‌کنندگان از اطلاعات مالی به اطلاعات مختلفی از بنگاه‌های اقتصادی برای تصمیم‌گیری نیاز دارند، در این ارتباط صورت‌های مالی شرکت‌ها که بیانگر نتایج عملکرد فعالیت‌های شرکت می‌باشد حاوی مهم‌ترین اطلاعات مالی می‌باشد. از جمله مواردی که همیشه مورد توجه سرمایه‌گذاران فعلی و آتی قرار گرفته کیفیت گزارشگری مالی شرکت‌ها می‌باشد. طبق بیانیه مربوط به استانداردهای حسابداری مالی، صورت‌های

مالی شرکت‌ها باید اطلاعات سودمندی ارائه کنند تا استفاده‌کنندگان از اطلاعات حسابداری در هنگام تصمیم‌گیری گمراه نشده و نسبت به برآورد فعالیت‌های آتی واحد تجاری یاری شوند. در این پژوهش به منظور اندازه‌گیری کیفیت حسابداری از معیار اندازه مؤسسه حسابداری استفاده خواهد شده است. اندازه‌ی مؤسسه حسابداری یک متغیر مجازی است در این پژوهش، سازمان حسابداری و مؤسسات نوع الف به عنوان مؤسسه بزرگ و دارای اعتبار و شهرت بالا (درجه ۱) و در مقابل سایر مؤسسات حسابداری (مؤسسات عضو جامعه حسابداران رسمی) به غیر از درجه الف که اندازه آن‌ها نسبت به سازمان حسابداری و مؤسسات نوع الف کوچک‌تر است، به عنوان مؤسسات دارای اعتبار و شهرت پایین (درجه ۲) در نظر گرفته شده است. در صورتی که حسابرس شرکت صاحب‌کار در طی دوره پژوهش، سازمان حسابداری بوده است، مقدار متغیر مجازی اندازه مؤسسه حسابداری برابر با یک و در غیر این صورت مقدار آن برابر با صفر در نظر گرفته خواهد شد (حساس یگانه و آذین فر ۱۳۸۹).

در نتیجه این پژوهش به دنبال پاسخ این پرسش است که محتوای اطلاعاتی صورت‌های مالی بر کیفیت گزارش حسابداری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران چه تأثیری دارد؟

۲- ادبیات پژوهش

۲-۱- محتوای اطلاعاتی صورت‌های مالی

محتوای اطلاعاتی ارقام حسابداری از دیدگاه استانداردهای حسابداری به خصوصیات اطلاعاتی می‌شود که اطلاعات ارائه‌شده در صورت‌های مالی بتواند در تصمیم‌گیری‌ها مفید واقع گردد. از آنجایی که اطلاعات حسابداری، وضعیت و عملیات شرکت را در محیط تجاری و اطلاعاتی خاص منعکس می‌کند می‌توان انتظار داشت که ویژگی‌های خاص تهیه صورت‌های مالی شرکت‌ها در این متغیر تأثیرگذار باشد. در این راستا استانداردهای گزارشگری و افشای اطلاعات مالی که تاکنون توسط مجامع حرفه‌ای دنیا انتشار یافته‌اند از جمله استاندارد شماره ۱۸ ایران و IFRs ۱۰، همگی مدعی هستند که اطلاعات مالی تلفیقی سودمند است، چراکه صورت‌های مالی واحد

تجاری اصلی به‌تنهایی تصویر کامل وضعیت مالی، عملکرد مالی و جریان‌های نقدی آن را نشان نمی‌دهد. لذا باید صورت‌های مالی تلفیقی تهیه شود. دلیل تئوریک این موضوع که اطلاعات مالی شرکت اصلی و فرعی باید در قالب یک مجموعه تحت عنوان صورت‌های مالی تلفیقی ارائه گردد آن است که فعالیت شرکت اصلی نمی‌تواند جدا از فعالیت شرکت‌های فرعی مورد ارزیابی قرار گیرد، چراکه ارزش بازار شرکت اصلی تنها تحت تأثیر دارایی‌ها و بدهی‌های شرکت اصلی نیست و کنترل شرکت اصلی بر شرکت یا شرکت‌های فرعی، در تعیین عواید آتی شرکت اصلی و در نتیجه سود سهام آن نقش اساسی بازی می‌کند (نوری زاده کیوی، ۱۳۹۸).

صورت‌های مالی هنگامی شفاف هستند که دارای ویژگی‌هایی از قبیل در دسترس بودن، قابل اتکا بودن، جامع بودن، مربوط بودن و به‌موقع بودن باشند. سهامداران در مقایسه با سایر شاخص‌های عملکرد از قبیل سود نقدی، جریان‌های نقدی و تغییرات سود، اتکای بیشتری بر اطلاعات مربوط به سود دارند. فرانسیس و همکاران (۲۰۰۵) بیان می‌دارند که یکی از عناصر کلیدی گزارش‌های مالی، سود خالص است. سود خالص گزارش شده در صورت‌های مالی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین معیارهای ارزیابی عملکرد و تعیین‌کننده‌ی ارزش بنگاه اقتصادی تلقی می‌گردد که همواره مورد استفاده طیف وسیعی از استفاده‌کنندگان نظیر حرفه‌ی حسابداری، مدیران مالی، تحلیل‌گران بازار سهام، سرمایه‌گذاران و سهام‌داران قرار می‌گیرد در این بحث بین شفافیت اطلاعات و محتوای اطلاعاتی سود حسابداری رابطه‌ی مثبتی وجود ندارد. عدم وجود رابطه‌ی مثبت بین شفافیت اطلاعات و محتوای اطلاعاتی سود حسابداری را می‌توان به معیار اندازه‌گیری شفافیت اطلاعات نسبت داد به‌گونه‌ای که امکان دارد با تغییر معیار شفافیت اطلاعات، نتیجه نیز تغییر کند (نوری زاده کیوی، ۱۳۹۸).

۲-۲- کیفیت گزارش حسابرسی

کیفیت حسابرسی فرآیند بررسی سیستماتیک یک سیستم کیفیت انجام شده توسط یک حسابرس داخلی یا خارجی یا یک تیم حسابرسی است. این بخش مهمی از سیستم مدیریت کیفیت سازمان است و یک عنصر کلیدی در استاندارد ISO سیستم کیفیت می‌باشد. ممیزی‌های

کیفی معمولاً در فواصل زمانی از پیش تعیین شده انجام می‌شود و اطمینان حاصل می‌شود که موسسه روش‌های نظارتی سیستم داخلی را به طور مؤثر مرتبط با اقدام مؤثر تعریف کرده است. این می‌تواند تعیین کند که آیا سازمان با فرآیندهای سیستم کیفیت تعریف شده مطابقت دارد یا می‌تواند شامل معیارهای ارزیابی رویه‌ای یا مبتنی بر نتایج باشد.

با ارتقاء استانداردهای سری ISO از سری‌های ۱۹۹۴ تا ۲۰۰۸، تمرکز ممیزی‌ها از پیوستگی صرفاً رویه‌ای به اندازه‌گیری اثربخشی واقعی سیستم مدیریت کیفیت (QMS) و نتایج حاصل شده از طریق پیاده‌سازی QMS انجام می‌شود.

ممیزی‌ها یک ابزار مدیریت ضروری برای بررسی شواهد عینی پروسه‌ها، ارزیابی اینکه چگونه پروسه‌های موفقیت‌آمیز اجرا شده‌اند، برای قضاوت در مورد اثربخشی دستیابی به هر سطح مشخص شده هدف، برای ارائه شواهد در مورد کاهش و از بین بردن مناطق مشکل استفاده می‌شود. حسابرسی کیفیت باید به نفع سازمان باشد نه تنها عدم انطباق و اقدامات اصلاحی را گزارش کند، بلکه زمینه‌های خوبی را نیز برجسته می‌کند. به این ترتیب دیگر ادارات ممکن است اطلاعات را به اشتراک بگذارند و در نتیجه کارهای خود را اصلاح کنند و همچنین به بهبود مستمر کمک کنند. ممیزی‌های کیفی می‌تواند بخشی جدایی‌ناپذیر از الزامات و الزامات قانونی باشد.

حسابرسی همچنین می‌تواند برای اهداف ایمنی مورد استفاده قرار گیرد. اوانز و پارکر (۲۰۰۸) حسابرسی را یکی از قوی‌ترین تکنیک‌های کنترل ایمنی و یک روش مؤثر برای اجتناب از آرامش و توصیف شرایط آرام و رو به وخامت، توصیف می‌کند، به ویژه هنگامی که حسابرسی نه تنها بر انطباق، بلکه با کارایی تمرکز می‌کند.

در سال ۲۰۱۲، یک پروژه بلندمدت را برای تعریف اندازه‌گیری کیفیت حسابرسی که به عنوان شاخص‌های کیفیت حسابرسی شناخته می‌شود، آغاز کردند. در سال ۲۰۱۵، انتشار مفهوم شاخص‌های کیفیت حسابرسی را همچنین به منظور فعال اطلاعات شاخص شاخص‌های کیفیت حسابرسی را به برنامه بازرسی برای بهبود کیفیت حسابرسی هدایت می‌کنند. عضو هیئت‌مدیره حسابرسی حرفه‌ای نوآورانه و قوی برای ارائه سرمایه‌گذاران و منافع عمومی برنامه بازرسی از لحاظ تاریخی رویکرد مبتنی بر ریسک را برای انتخاب حسابرسی برای بازرسی‌ها در نظر گرفته

است. به تازگی، برنامه بازرسی شامل برخی موارد انتخاب تصادفی از ممیزی‌ها برای بازرسی است. در نهایت، هدف این است که به منظور ایجاد نتایج حسابرسی معتبر در مورد کیفیت حسابرسی در سراسر شرکت‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۳-۲- پیشینه پژوهش

بادآورن‌هندی و همکاران (۱۳۹۷)، در پژوهشی به بررسی تأثیر کیفیت گزارش حسابرسی و سرمایه بر میزان هموارسازی سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در فاصله زمانی ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۹ با نمونه آماری ۶۰ شرکت پرداختند؛ نتایج پژوهش نشان می‌دهد که نسبت بدهی جاری به دارایی، نسبت بدهی بلندمدت به دارایی و نسبت کل بدهی به حقوق صاحبان سهام شرکت‌های با هموارسازی سود بالا کمتر از شرکت‌های با هموارسازی سود پایین می‌باشد و میزان مالکیت نهادی شرکت‌های با هموارسازی سود بالا بیشتر از شرکت‌های با هموارسازی سود پایین است.

سوسی^۱ (۲۰۱۴)، پژوهشی با عنوان ارتباط بین کیفیت گزارش حسابرسی و مدیریت واقعی سود با نمونه آماری ۱۳۸ شرکت در بازه زمانی ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۶ انجام داد؛ نتایج پژوهش نشان می‌دهد که بین کیفیت گزارش حسابرسی و مدیریت واقعی سود ارتباط وجود دارد.

ونگ و همکاران (۲۰۱۶)، پژوهشی با عنوان تأثیر ساختار هیات مدیره و کیفیت گزارش حسابرسی بر مدیریت سود در شرکت‌های مالزی را با نمونه آماری ۶۱۳ شرکت در بازه زمانی ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۳ مورد بررسی قرار دادند؛ نتایج پژوهش نشان می‌دهد که استقلال هیات مدیره و مالکیت نهادی بر مدیریت سود شرکت تأثیر ندارد.

چن (۲۰۱۳)، در پژوهشی به بررسی رابطه کیفیت گزارش حسابرسی و مدیریت سود در بین سال‌های ۲۰۰۶ تا ۲۰۱۰ با نمونه آماری ۲۰۷ شرکت پرداختند؛ نتایج پژوهش بیانگر ارتباط معکوس بین کیفیت گزارش حسابرسی و مدیریت سود است.

هایاتی و همکاران^۲ (۲۰۱۶) تأثیر سرمایه‌ی فکری را بر محتوای اطلاعاتی صورت‌های مالی در اندونزی بررسی کردند. نتایج تحقیق نشان داد افشای اطلاعات سرمایه‌ی فکری به افزایش

---

^۱ Susi

^۲ Hayati

محتوای اطلاعاتی صورت‌های مالی منجر می‌شود. در ایران نیز تحقیق‌های متعددی به شکل‌های مختلف به بررسی عوامل مؤثر بر محتوای اطلاعاتی و مربوط بودن متغیرهای حسابداری پرداخته‌اند.

میرونیوک و همکاران^۱ (۲۰۱۵) نیز در تحقیق ارتباط گزارشگری مالی با نوع اظهارنظر حسابرسی نشان دادند محتوای اطلاعاتی متغیرهای حسابداری رومانی پس از پذیرش استانداردهای حسابداری بین‌المللی از سال ۲۰۱۱ افزایش یافته است.

۳- روش تحقیق

این تحقیق، از بعد رویکرد انجام تحقیق از نوع خردگرایانه، از بعد هدف از نوع تحقیقات کاربردی، از بعد ماهیت تحقیق از نوع تحقیقات مروری، از نوع ماهیت داده‌ها از نوع تحقیقات کمی، از لحاظ روش شناخت تحقیق از نوع تحقیقات توصیفی همبستگی، از بعد نوع استدلال از نوع قیاسی و استقرایی، از بعد زمان جزء تحقیقات گذشته‌نگر، از بعد طول مدت زمان انجام تحقیق از نوع تحقیقات ترکیبی و از لحاظ روش جمع‌آوری اطلاعات از نوع تحقیقات کتابخانه‌ای و میدانی (اسناد کاوی) و همچنین از بعد روش تحلیل داده‌ها از نوع تحقیقات تحلیل محتوا مبتنی بر روش‌های آماری می‌باشد.

جامعه‌ی آماری این تحقیق، شامل تمام شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران در دوره زمانی ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۸ به مدت ۹ سال است. در این تحقیق، برای تعیین نمونه‌ی آماری از روش غربال‌گری استفاده شد؛ بدین صورت که در هر مرحله، از بین کلیه‌ی شرکت‌های موجود، شرکت‌هایی که دارای شرایط زیر نبوده‌اند، حذف شده و شرکت‌های باقیمانده برای انجام آزمون انتخاب شدند:

در این تحقیق برای مطالعه مبانی نظری و بررسی پیشینه تحقیق، از روش کتابخانه‌ای با بهره‌گیری از کتب و مقالات تخصصی فارسی و لاتین و پایان‌نامه‌ها استفاده گردیده است؛ و برای جمع‌آوری داده‌های اطلاعات مربوط به متغیرهای این تحقیق که شامل بسیاری از اقلام حسابداری مندرج در صورت‌های مالی حسابرسی شده شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران

¹ Mironiuc et al

_____ بررسی تأثیر محتوای اطلاعاتی صورت‌های مالی بر کیفیت گزارش و ...

می‌باشد، به روش میدانی داده‌های موردنیاز از صورت‌های مالی موجود در سایت‌های مدیریت تحقیق، توسعه و مطالعات اسلامی وابسته به سازمان بورس و اوراق بهادار و نرم‌افزار ره‌آورد نوین استخراج خواهد شد.

در این تحقیق ابتدا با استفاده از نرم‌افزار صفحه گستر اکسل Excel اقدام به طبقه‌بندی و مرتبط سازی داده‌های جمع‌آوری شده کرده و سپس از طریق نرم‌افزار اقتصادسنجی Eviews پردازش و برآوردی لازم جهت بررسی مدل‌های تحقیق انجام می‌پذیرد.

۴- تجزیه و تحلیل داده ها

بین محتوای اطلاعاتی صورت‌های مالی و کیفیت گزارش حسابرسی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معناداری وجود دارد.

برای بررسی رابطه محتوای اطلاعاتی صورت‌های مالی و کیفیت گزارش حسابرسی ، فرض H_0 و H_1 به صورت زیر تدوین شده است.

H_0 = بین محتوای اطلاعاتی صورت های مالی و کیفیت گزارش حسابرسی رابطه معناداری وجود ندارد.

H_1 = بین محتوای اطلاعاتی صورت‌های مالی و کیفیت گزارش حسابرسی رابطه معناداری وجود دارد.

نتایج به دست آمده از برازش مدل در جدول (۱) ارائه شده است.

$$\text{Relevance}_{it} = \beta_0 + \beta_1 \text{ability of managers}_{it} + \beta_2 \text{Lev}_{it} + \beta_3 \text{SIZE}_{it} + \beta_4 \text{ROA}_{it} + \beta_5 \text{grow}_{it} + \varepsilon_{it} \quad (1)$$

جدول ۱. نتایج برازش مدل با استفاده از روش اثرات ثابت

متغیر وابسته: کیفیت گزارش حسابرسی				
متغیرهای مستقل	ضریب	آماره t	ضریب تورم واریانس	سطح معناداری
محتوای اطلاعاتی صورت های مالی	۰/۰۵	۳/۴۲	۱/۰۰۵	۰/۰۰۰
اهرم مالی	۰/۰۹	۴/۵۰	۱/۰۰۷	۰/۰۰۰
اندازه شرکت	۰/۱۳	۴/۰۷	۱/۰۰۴	۰/۰۰۰
بازده دارایی‌ها	۰/۰۸	۵/۱۰	۱/۱۱	۰/۰۰۰

۰/۲۶۰	۱/۰۵	۱/۱۲	۰/۰۱	رشد فروش
۰/۴۵		ضریب تعیین مدل		
۰/۴۳		ضریب تعیین تعدیل شده مدل		
۱۴۲۱۷/۵	F	آماره بروش پاگان		
۰/۰۰۰	سطح معناداری			
۱/۷۹		آماره دوربین واتسون		
۴۴/۰۷		آماره F جدول		
۰/۰۰۰		سطح معناداری		

واریانس نا همسان یکی از مشکلات آماری پسماند مدل رگرسیونی محسوب میشود که در صورت رفع نشدن، نمیتوان به نتیجه ی برازش انجام شده اعتماد کرد و تفسیرهای به عمل آمده از برازشی که دارای واریانس ناهمسانی میباشد، فاقد اعتبار است. یکی از مفروضات رگرسیون کلاسیک همسانی واریانس باقیمانده‌ها است. در این مطالعه برای بررسی همسانی واریانس‌ها از آزمون بروش پاگان استفاده شده است. با توجه به سطح اهمیت این آزمون که کوچکتر از ۰/۰۵ می‌باشد (۰/۰۰۰) فرضیه صفر مبنی بر وجود همسانی واریانس رد شده و می‌توان گفت مدل دارای مشکل ناهمسانی واریانس می‌باشد. در این مطالعه جهت رفع مشکل در برآورد مدل از روش برآورد حداقل مربعات تعمیم یافته استفاده شده است. همچنین در این مطالعه برای آزمون همبسته نبودن باقیمانده‌ها که یکی از مفروضات تجزیه و تحلیل رگرسیون می‌باشد و خودهمبستگی نامیده می‌شود از آزمون دوربین واتسون استفاده شده است. با توجه به نتایج اولیه برآورد مدل مقدار آماره دوربین واتسون مابین ۱/۵ و ۲/۵ بوده، می‌توان نتیجه گرفت باقیمانده‌ها مستقل از هم می‌باشند. مقدار آماره دوربین واتسون برابر با ۱/۷۹ می‌گردد. ضریب تعیین مدل (۰/۴۵) معرف قدرت توضیح کنندگی مدل برآورد شده می‌باشد. در بررسی معنی داری ضرایب با توجه به جدول (۱)، از آنجایی که احتمال آماره t برای ضریب متغیر توانایی مدیران (۰/۰۰۰) کوچکتر از ۰/۰۵ می‌باشد، در نتیجه وجود تأثیر معناداری این متغیر بر مربوط بودن ارزش سود حسابداری شرکت‌ها در سطح اطمینان ۰/۹۵ رد نمی‌گردد. مثبت بودن ضریب متغیر توانایی مدیران (۰/۰۵)، نشان دهنده میزان تأثیر مثبت این متغیر بر مربوط بودن ارزش سود حسابداری شرکت‌ها می‌باشد.

در بررسی سطح معنی‌داری متغیرهای کنترلی اهرم مالی، اندازه شرکت، بازده دارایی‌ها، رشد فروش به ترتیب برابر با (۰/۰۰۰)، (۰/۰۰۰)، (۰/۰۰۰)، (۰/۲۶۰)، می‌باشد که تأثیر متغیرهای کنترلی به‌جز متغیر رشد فروش در سطح اطمینان ۰/۹۵ رد نمی‌گردد. مثبت بودن ضریب متغیرهای کنترلی اهرم مالی، اندازه شرکت، بازده دارایی‌ها، به ترتیب برابر با (۰/۰۹)، (۰/۱۳)، (۰/۰۸)، نشان‌دهنده میزان تأثیر مثبت این متغیرها بر مربوط بودن ارزش سود حسابداری شرکت‌ها می‌باشد.

۵- نتیجه‌گیری

هدف اصلی این پژوهش تأثیر محتوای اطلاعاتی صورت‌های مالی بر کیفیت گزارش حسابداری در شرکت‌های پذیرفته‌شده بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد. جامعه آماری تحقیق حاضر شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران در بازه‌ی زمانی ۱۳۹۰ الی ۱۳۹۸ است در این تحقیق برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی و آمار استنباطی استفاده شده است بدین گونه که؛ در این تحقیق با توجه به حجم وسیع داده‌ها و ضرورت پردازش آن‌ها برای برآورد آمارهای توصیفی و پارامترهای مدل تحقیق و تجزیه و تحلیل و استنباط آماری از نرم‌افزارهای Eviews و Excel استفاده شده است. به این منظور، برای پردازش، دسته‌بندی و آماده نمودن متغیرها و ورود به نرم‌افزارهای Eviews از نرم‌افزار تخصصی Excel.2010 استفاده شده است و در نهایت برای برآورد مدل تحقیق از نرم‌افزار Eviews.9 استفاده گردیده است. همچنین باید اشاره کرد که به جهت این‌که متغیر وابسته یک متغیر مجازی (صفر و یک) می‌باشد از رگرسیون لجستیک استفاده خواهد شد. و نشان داد که بین محتوای اطلاعاتی صورت‌های مالی بر کیفیت گزارش حسابداری در شرکت‌های پذیرفته‌شده بورس اوراق بهادار تهران رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد.

بر پایه نتیجه فرضیه اول تحقیق که نشان می‌دهد بین محتوای اطلاعاتی صورت‌های مالی بر کیفیت گزارش حسابداری در شرکت‌های پذیرفته‌شده بورس اوراق بهادار تهران رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد. می‌توان به سهام‌داران و اعتباردهندگان پیشنهاد کرد که میزان کیفیت گزارشگری مالی را در تجزیه و تحلیل‌ها و در تصمیم‌گیری‌های خود موردنظر قرار دهند. همچنین نتایج این فرضیات در زمان محدود به بهار ۱۴۰۱ انجام شده است و تعمیم آن به زمان‌های دیگر

بایستی با احتیاط انجام شود، لذا پیشنهاد می‌شود این پژوهش در زمان‌های دیگر نیز انجام شود و نتایج آن با نتایج این پژوهش مقایسه شود.

۱- منابع

بادآورنهندی، یونس. برادران حسن‌زاده، رسول. بلوری، امین. محمودزاده باغبانی، سعید. ۱۳۸۹. بررسی تأثیر کیفیت گزارش حسابداری و سرمایه بر میزان هموارسازی سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، فصلنامه علمی پژوهشی حسابداری مالی، سال دوم، شماره ۸

حساس یگانه، یحیی. ۱۳۸۴. مبانی نظری حاکمیت شرکتی، نشریه حسابداری، شماره ۱۶۸.

طهماسبیان، محمدرضا، پرتوی، بامداد ۱۳۹۰. "بررسی رابطه بین گزارش‌گری حساب‌برسان و کیفیت اقلام سود تعهدی با استفاده از تکنیک داده‌های تلفیقی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار؛" نشریه مطالعات کمی در مدیریت؛ دوره ۲؛ شماره ۱؛ صص ۱۷۷-۲۰۰

نیکومرام، هاشم، بنی‌مهد، بهمن، رهنمای‌رودپشتی، فریدون، کیائی، علی. ۱۳۹۲. "بررسی تاثیر ارتباطات سیاسی هیات مدیره بر رابطه‌ی بین کمیته حسابداری و حق الزحمه‌ی حسابداری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران.

نوری زاده کیوی، فاطمه، (۱۳۹۸)، بررسی تأثیر محتوای اطلاعاتی صورت‌های مالی بر نوع اظهارنظر حسابداری در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران، پایان‌نامه کارشناسی ارشد موسسه آموزش عالی شمیم دانش نوین.

- Hayati, M., Urniwati, Y., Putra, R. 2015. The effect of international capital to value relevance of accounting information based on PSAK convergence. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 21 (1), 999 -1007.
- Mironiuc, M., Carp, M., Chersan, I.C., 2015. The relevance of financial reporting on the performance of quoted Romanian companies in the context of adopting the IFRS. *Procedia Economics and Finance*, 20 (2), 404 - 413.
- Chen Lin, Yue Ma et. 2011. Ownership Structure on Earnings Management, *Journal of Finance economics*.
- Yang, W. S. Chun, L. S. Ramadili, S. M. 2012. The effect of Board Structure and Institutional Ownership Structure on Earnings Management, *Journal of Economics and Management*, Vol. 7, No. 11, pp 105-131.